

Samenwerkende Advocaten
Omgevingsrecht

Omgevingsflits nr. 120 – 3 februari 2017

Inhoudsopgave

[Nieuwe SAM-advocaat](#)

[Wabo/Handhaving/Bestemmingsplan](#)

[Wabo](#)

[Bodem](#)

[MER](#)

[RO](#)

[Onrechtmatige overheidsdaad](#)

[De advocaten van SAM](#)

Nieuwe SAM-advocaat!

Per deze maand heeft mr. Jan Veltman zich aangesloten bij SAM Advocaten. Jan is advocaat in Amersfoort en heeft een zeer ruime ervaring op het gebied van het bestuursrecht in het algemeen en het omgevingsrecht in het bijzonder. Hij treedt op voor een veelheid aan cliënten, ook ideële organisaties met doelstellingen op het terrein van natuurbescherming en dergelijke. Een verrijking voor SAM Advocaten dus!

[terug naar inhoudsopgave](#)

Wabo/Handhaving/Bestemmingsplan

Tegelen niet van toepassing; zure afloop voor appellant

In een uitspraak over een al jarenlang durende strijd over een rijhal van een ponyhof in Roermond legt de Afdeling nog eens uit hoe de zogenaamde Tegelenjurisprudentie werkt. Het gaat om AbRvS 1 februari 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:247](#). Voor een goed inzicht in deze uitspraak is het noodzakelijk om vrij uitvoerig te schetsen wat er allemaal speelde.

Voor de rijhal is op 31 mei 2013 onder toepassing van een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid een omgevingsvergunning verleend. Tegen die vergunning zijn rechtsmiddelen aangewend. De bezwaren worden op 3 december 2013 ongegrond verklaard.

Ook tegen het bestemmingsplan waarin de rijhal was opgenomen, wordt geprocedeerd. In die procedure wordt het bestemmingsplan op 10 september 2014 door de Afdeling vernietigd. Dat leidt kennelijk tot een verzoek om handhaving. Dit verzoek wordt op 18 november 2014 afgewezen. Nog voordat op het bezwaar tegen de handhavingsweigering wordt beslist, doet de Afdeling op 8 april 2015 ([ECLI:NL:RVS:2015:1131](#)) uitspraak op het hoger beroep inzake de omgevingsvergunning. Die uitspraak heeft destijds in de literatuur veel aandacht gekregen, omdat de Afdeling hierin oordeelde dat de Tegelen-jurisprudentie niet van toepassing is indien een omgevingsvergunning is verleend op basis van een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid. Voor de omgevingsvergunning in kwestie betekent dit dat de vernietiging van het bestemmingsplan (op 10 september 2014) terugwerkende kracht heeft, zodat er ten tijde van de beslissing op bezwaar niet meer van mocht worden uitgegaan dat deze kon worden verleend op basis van dat bestemmingsplan. De beslissing op bezwaar tegen de vergunning wordt dan ook in de uitspraak van 8 april 2015 vernietigd. Maar het besluit in primo d.d. 31 mei 2013 waarbij de vergunning is verleend, blijft in stand.

Dat laatste nu heeft gevolgen voor de beoordeling van het hoger beroep inzake het handhavingsbesluit. Appellant betoogt in die procedure dat de vernietiging van het bestemmingsplan tot gevolg heeft dat de vergunning geen rechtskracht meer had, zodat in de beslissing op bezwaar d.d. 21 april 2015 alsnog tot handhaving had moeten

worden overgegaan. De Afdeling constateert dat dit standpunt van appellant niet juist is, omdat enkel de beslissing op de bezwaar tegen de vergunning is vernietigd, en de primaire vergunning in stand is gebleven. De Afdeling legt vervolgens nog eens uit dat de vernietiging van een bestemmingsplan niet automatisch leidt tot vernietiging van een vergunning of tot een nietige vergunning. Vernietiging van het bestemmingsplan leidt er slechts toe dat een vergunning die op grond daarvan is verleend, blootstaat aan vernietiging zolang de vergunning niet onherroepelijk is. In bezwaar tegen de vergunning kan aan die vergunning niet met succes het vernietigde bestemmingsplan ten grondslag leggen. Het college hoefde al met al vanwege de vernietiging van het bestemmingsplan niet tot handhaving over te gaan.

Zuur is de afloop voor appellant vooralsnog wel, zo blijkt ook uit de uitspraak.

Op 30 juni 2015 heeft het college opnieuw beslissend op de bezwaren tegen de vergunning, die vergunning ingetrokken. Maar dat was ná de beslissing op bezwaar inzake handhaving, dus daar hoefde het college bij die beslissing niets mee. Na die intrekking heeft appellant op 2 juli 2015 een nieuw handhavingverzoek ingediend, maar helaas was er de dag daarvoor, op 1 juli 2015, een ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd, waarop dat nieuwe verzoek vanwege een concreet zicht op legalisatie is afgewezen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Monique

[terug naar inhoudsopgave](#)

Wabo

Afstand agrarisch bedrijf en woning, goed woon- en leefklimaat

De uitspraak van de AbRvS van 1 februari 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:249](#), gaat over de vraag welke afstand tussen een nieuw te bouwen woning en een agrarisch bedrijf moet worden aangehouden vanwege stankoverlast. De bouwvergunning voor de woning is verleend met een binnenplanse vrijstelling waarmee de afstand tussen het bedrijf en de woning is verkleind van 100 naar 68 meter. Appellant, Profitplan, exploiteert op het aangrenzende perceel een rundveehouderij.

Het college heeft volgens de Afdeling terecht de binnenplanse afwijking verleend. Ter onderbouwing heeft het college gewezen op de gemeentelijke geurverordening waarin een afstand van 50 meter is opgenomen. Bovendien is bij de verlening van de bouwvergunning aan Profitplant (in 2011) voor een nieuwe mestopslagplaats een afweging gemaakt over het aanvaardbaar woon- en leefklimaat in de omliggende woningen. Ook bij die afweging heeft het college een afstand van 50 meter voldoende geacht. Het ligt niet in de rede volgens het college van deze afstand in de omgekeerde situatie (zoals nu aan de orde) af te wijken. Tot slot valt het bedrijf onder het overgangsrecht opgenomen in art. 6.24 c Activiteitenbesluit, waardoor een soepele regeling geldt met betrekking tot de afstand tot woningen, dan de afstand die in art. 3.46 lid 2 Activiteitenbesluit is voorgeschreven. Het college heeft daarmee voldoende gemotiveerd dat bij de nieuw te bouwen woning een aanvaardbaar woon- leefklimaat kan worden gegarandeerd.

Voor meer informatie over deze uitspraak kunt u contact opnemen met Janike

[terug naar inhoudsopgave](#)

Intrekken omgevingsvergunning bouwen

De uitspraak van de AbRvS van 1 februari 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:221](#), gaat niet over een bijzondere casus. Het gemeentebestuur van Westerveld heeft een vergunning verleend voor een snackkiosk op grond van de gemeente Westerveld. De vergunninghouder en de gemeente Westerveld hebben geen overeenstemming bereikt over het gebruik van de grond. Het tijdens het besluit tot intrekking geldende bestemmingsplan "Diever 1985" laat bebouwing op dit perceel niet toe. Er loopt een civiele procedure over het gebruik van de grond. Hangende deze

procedure trekt het college de vergunning in omdat meer dan 26 weken geen gebruik is gemaakt van deze vergunning.

De vergunninghouder vecht deze intrekking aan omdat het college misbruik maakt van zijn bevoegdheden. De intrekking van de vergunning frustrereert het civielrechtelijke hoger beroep dat door vergunninghouder is ingesteld. Het college stelt dat het de vergunning primair heeft ingetrokken omdat het bestemmingsplan is gewijzigd en uit het nieuwe planologische regime bezwaren voortvloeien tegen het alsnog uitvoeren van het bouwplan. Uit een ambtelijke adviesnota volgt dat het college zich ervan bewust was dat intrekking van de vergunning gevolgen zou hebben voor het hoger beroep van vergunninghouder in de civiele procedure. Maar, zo stelt de Afdeling, dat betekent niet dat het college de vergunning met dat doel heeft ingetrokken.

Vervolgens wordt het intrekkingbesluit conform de vaste jurisprudentie beoordeeld. De Afdeling overweegt dat bij een beslissing over intrekking van een omgevingsvergunning alle in aanmerking te nemen belangen moeten worden betrokken. Zie bijvoorbeeld de uitspraak AbRvS 21 januari 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:124](#). Naast de bescherming van planologische inzichten horen ook de (financiële) belangen van vergunninghouder te worden betrokken en de vraag of het niet tijdig gebruik maken van de vergunning aan de vergunninghouder is toe te rekenen. Hierover stelt de Afdeling dat vergunninghouder wist dat door het aanvragen van een vergunning op grond die niet zijn eigendom is, de eigendomssituatie een mogelijke belemmering voor het realiseren van dat bouwwerk zou vormen. Het risico dat hieruit voortvloeit komt dan ook voor zijn rekening. Dat de gemeente eigenaar van de grond is, maakt dat niet anders.

Voor meer informatie over deze uitspraak kunt u contact opnemen met Janike

Bodem

Ernstige bodemverontreiniging: een of meer gevallen?

B&W Leiden schreven de eigenaar van een bedrijfsterrein aan in verband met bodemverontreiniging, veroorzaakt door een vroeger aanwezige chemische wasserij. In hun beschikking stelden zij vast dat sprake was van een geval van ernstige verontreiniging en dat spoedige sanering noodzakelijk was (in jargon: een beschikking 'ernst en spoed'; zie de artikelen 29 en 37 van de Wet bodembescherming). De eigenaar verweerde zich met de stelling dat niet sprake was van één, maar van meerdere gevallen van verontreiniging met als implicatie dat mogelijk ook anderen aangeschreven moesten worden en/of gekozen moesten worden voor een gebiedsgerichte aanpak. De Afdeling wijst in haar uitspraak van 1 februari 2017 ([ECLI:NL:RVS:2017:230](#)) op de definitie van het begrip 'geval van verontreiniging' in artikel 1 van de Wet bodembescherming. Volgens deze definitie is hiervan sprake als de verontreiniging betrekking heeft op grondgebieden die vanwege die verontreiniging, de oorzaak of de gevolgen daarvan in technische, organisatorische en ruimtelijke zin met elkaar samenhangen. In lijn met eerdere rechtspraak vult de Afdeling deze criteria als volgt in: "Technische samenhang is aanwezig als de verontreinigingen zijn veroorzaakt door een zelfde productieproces, installatie of mechanisme. Organisatorische samenhang doet zich voor, indien de oorzaak of de gevolgen van de verontreiniging niet gescheiden kunnen worden in verschillende organisatorische eenheden. Ruimtelijke samenhang doet zich voor, indien de verontreinigingen in aan elkaar grenzende of in elkaars nabijheid gelegen grondgebieden voorkomen." Toepassing van deze criteria leidt tot de conclusie dat inderdaad sprake is van één geval van verontreiniging.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jan

[terug naar inhoudsopgave](#)

Mer-beoordeling ook ingeval van ammoniakemissie door een biologische varkenshouderij

In haar uitspraak van 1 februari 2017 ([ECLI:NL:RVS:2017:260](#)) verklaart de Afdeling het hoger beroep van o.a. B&W Utrechtse Heuvelrug ongegrond. De gemeente had besloten dat geen milieueffectrapport (MER) hoefde te worden gemaakt voor de uitbreiding van een agrarisch bedrijf met een biologische varkenshouderij met een omvang van 895 vleesvarkens; een varkenshouderij van deze omvang is mer-beoordelingsplichtig op grond van Bijlage D bij het Besluit mer. Door de uitbreiding zou de ammoniakemissie op een nabij gelegen “zeer kwetsbaar gebied” in de zin van artikel 2 van de Wet ammoniak en veehouderij (voor verzuring gevoelige natuurgebieden) met een factor 2,5 toenemen. B&W vonden het maken van een MER niettemin zinledig, omdat de omgevingsvergunning op grond van artikel 7 WAV toch niet mocht worden geweigerd voor zover het gaat om het aspect ammoniakemissie. Het in de WAV neergelegde verbod om veehouderijen uit te breiden nabij kwetsbare gebieden geldt namelijk niet voor biologische veehouderijen. De Afdeling kan zich in deze redenering niet vinden: het feit dat de vergunning op het aspect ammoniakemissie niet mag worden geweigerd, laat onverlet dat in de mer-beoordeling toch moet worden onderzocht of de uitbreiding belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Dat onderzoek moet zich dan ook richten op de gevolgen van de toename van de ammoniakemissie voor het nabijgelegen kwetsbare gebied, waarna zo nodig alsnog een MER moet worden gemaakt. In zoverre staat de mer-beoordeling los van de regels die vervolgens bij de besluitvorming over de vergunningaanvraag gelden. Deze uitkomst is begrijpelijk, indien men bedenkt dat het mogelijk blijft om voorschriften aan de vergunning te verbinden, ook op het punt van de ammoniakemissie.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jan

[terug naar inhoudsopgave](#)

Provinciaal inpassingsplan voor ondergrondse hoogspanningsverbinding Kop van Noord-Holland

Op 4 mei 2016 verklaarde de AbRvS vrijwel alle beroepen tegen het rijksinpassingsplan c.a. Windpark Wieringermeer ongegrond ([ECLI:NL:RVS:2016:1228](#)). Onder andere om de stroomproductie van dit Windpark in te passen in het elektriciteitsnet is in de Kop van Noord-Holland een nieuwe hoogspanningsverbinding nodig. Het tracé van deze verbinding hebben PS Noord-Holland in een inpassingsplan vastgelegd. Zowel omwonenden als grondeigenaren voerden in beroep naast de onvermijdelijke procedurele bezwaren (die de Afdeling verwerpt; op het plan is de Crisis- en Herstelwet van toepassing) een reeks van inhoudelijke bezwaren aan. De Afdeling heeft deze bezwaren beoordeeld in haar uitspraak van 1 februari 2017 ([ECLI:NL:RVS:2017:238](#)). Enkele onderdelen van deze uitspraak verdienen signalering.

Een eerste interessant aspect van de uitspraak betreft de stelling van enkele appellanten dat de kennisgeving van de terinzagelegging van het ontwerp-inpassingsplan niet in het gehele plangebied op de voorgeschreven wijze is gebeurd. De Afdeling gaat niet na of appellanten op dit punt gelijk hebben, maar beperkt zich tot de constatering dat de kennisgevingen in elk geval wel hebben plaatsgevonden ter plaatse van de gronden van de betrokken appellanten. Het relativiteitsvereiste (artikel 8:69a van de Algemene wet bestuursrecht) brengt dan mee, zo oordeelt de Afdeling, dat deze beroepsgrond niet tot vernietiging van het besluit kan leiden.

Verder verdient aandacht het oordeel van de Afdeling over de vrees van appellanten dat de elektromagnetische velden rond de verbinding tot gezondheidsschade kunnen leiden. In de besluitvorming wordt als leidraad gehanteerd een waarde van 100 microtesla. Als de sterkte van een magnetisch veld onder deze door de EU aanbevolen waarde blijft – en dat is het geval -, vallen geen korte termijn-effecten (veroorzaakt door de opgewekte elektrische stroom in het lichaam) te verwachten, zo overweegt de Afdeling. Over eventuele langetermijneffecten bestaat daarentegen onzekerheid. Daarom heeft het Rijk voor bovengrondse verbindingen beleid ontwikkeld, in de uitspraak aangeduid als het “magneetveldvoorzorgbeleid”. Dat beleid komt er op neer dat gevoelige bestemmingen waar mensen langdurig verblijven zo min mogelijk onder hoogspanningsverbindingen moeten worden gesitueerd. Hoewel de sterkte van het magneetveld van een ondergrondse verbinding kleiner is dan die van een bovengrondse verbinding, oordeelt de Afdeling dat het uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening in beginsel juist is dit beleid ook toe te passen op ondergrondse verbindingen.

Tot slot trekt het oordeel van de Afdeling over de loop van het tracé de aandacht. Enkele agrariërs betoogden dat het niet juist was dat de verbinding door hun land zou lopen. Zij vonden dat de verbinding maar door het land van hun overburen moest worden gelegd. Daar zullen namelijk ook de windturbines verrijzen die voor hun overburen zo profijtelijk zijn. De Afdeling oordeelt over deze beroepsgrond dat de vraag welke grondeigenaren het meest worden gebaat door een bepaalde ruimtelijke ontwikkeling, op zichzelf niet van betekenis is voor de te maken ruimtelijke keuzes. Toch krijgen de appellanten hun zin. Per saldo lijkt namelijk volgens de Afdeling de hinder die de aanleg van het windpark en de hoogspanningsverbinding veroorzaken kleiner, als windturbines en verbinding op dezelfde percelen worden gesitueerd. De Afdeling vernietigt daarom het inpassingsplan op dit punt wegens een gebrekkige motivering. Maar het lijkt aannemelijk dat deze uitspraak toch ook wel enigszins is ingegeven door de gedachte dat het redelijk is om degenen die de lusten genieten van de windturbines – de vergoedingen daarvoor bedragen naar verluidt tot wel € 10.000,-- per opgestelde MW vermogen – ook de lasten ervan te laten dragen.

Voor meer informatie over deze uitspraak kunt u contact opnemen met Jan

[terug naar inhoudsopgave](#)

Onrechtmatige overheidsdaad

Onrechtmatige overheidsdaad: schade en wettelijke rente

In de uitspraak van de AbRvS 1 februari 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:274](#), staat schade als gevolg van een onrechtmatig besluit centraal. De hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat had, naar achteraf bleek, ten onrechte geweigerd om een ontheffing te verlenen voor het innemen van ligplaatsen door meerdere schepen. Appellante claimt schade omdat zij tien jaar lang geen schepen heeft kunnen afbouwen van een bepaalde omvang. Bij de Afdeling gaat het om twee vragen: 1) de hoogte van de schade en 2) de ingangsdatum van de wettelijke rente.

De schade is op een bijzondere wijze begroot. De commissie die diende te adviseren over de schade, heeft diverse berekeningsmethoden toegepast. Afhankelijk van de methode liep de schade uiteen van € 0 tot circa € 1 mln. Uiteindelijk heeft de commissie de schade *ex aequo et bono* gesteld op € 500.000 (circa 50% van de maximale schade). De Afdeling gaat akkoord met deze wijziging van begroting, omdat het vanwege het gebrek aan gegevens, niet mogelijk was een concreter en betrouwbaarder schadeberekening te maken.

Voor de ingangsdatum van de wettelijke rente was door Rijkswaterstaat 1 januari 2006 tot uitgangspunt genomen. Het onrechtmatige besluit dateerde echter van 19 december 2000. De Afdeling overweegt dat wettelijke rente in beginsel toewijsbaar is vanaf het moment dat schade wordt geleden door de onrechtmatige besluitvorming. Mede vanwege de abstracte schadebegroting gaat de Afdeling er in deze zaak mee akkoord dat 1 januari 2006 tot uitgangspunt wordt genomen. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij u naar rechtsoverweging 10.1 van de uitspraak.

Voor meer informatie over deze zaak kunt u contact opnemen met Ineke

[terug naar inhoudsopgave](#)

Samenwerkende Advocaten
Omgevingsrecht

SAM Advocaten

**Janike
Haakmeester**

janike.haakmeester@sam-advocaten.nl
035-5431333

**Monique
Blokvoort**

monique.blokvoort@sam-advocaten.nl
0570-760571

Eelco de Jong

eelco.de.jong@sam-advocaten.nl
026-7024787

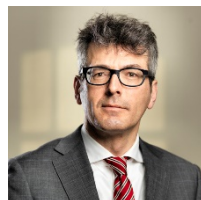
Susan Schaap

susan.schaap@sam-advocaten.nl
06-46842717

**Ineke van
Leeuwen**

ineke.van.leeuwen@sam-advocaten.nl
026-7024787

Jan Veltman

jan.veltman@sam-advocaten.nl
033-4656240

Rob Wertheim

rob.wertheim@sam-advocaten.nl
038-7601383